

До катедра Наказателноправни науки
към ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“,
До научното жури, назначена от Ректора
на СУ „Св. Климент Охридски“.

СТ А Н О В И Щ Е

От **проф. д-р Румен Владимиров**, преподавател по наказателно и международно наказателно право в Нов Български университет,

За дисертационния труд на тема **„Престъпления против правосъдието в Република България“**,

Автор: **Наталия Георгиева Иванова**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра Наказателноправни науки към ЮФ на СУ, за придобиване на образователната и научна степен **„ДОКТОР“** по професионалното направление 3.6 Право, научна специалност **„Наказателно право“**.

1. Кратки биографични данни.

Докторантът Наталия Иванова е родена в гр. Лом, където през 1995г. завършва с отличие средно образование в ПГ „Найден Геров“. През 2000г. се дипломира с отличен успех в ЮФ на УНСС. Професионално се реализира предимно като хоноруван преподавател в същия ЮФ. Известно време е била и хоноруван преподавател в Стопанския факултет на ТУ – София. Понастоящем работи в адвокатска кантора. Владее руски и френски език и има сертификат за компютърна грамотност.

2. Обща характеристика на дисертационния труд.

Докторантът е представил необходимите материали и документи за законосъобразното протичане на защитата. Налице е екземпляр от труда, автореферат, кратка автобиография и декларация за оригиналност. Във

връзка с дисертацията са посочени 4 публикации в специализирания печат и 2 научни доклада.

Самата дисертация има общ обем от 293 страници, включително използвани съкращения и библиография. В структурен план е следвана класическата подредба от увод /назован въведение/, три глави и заключение. Бележките под линия са 209, а използваните библиографски източници са на брой 78, и включват заглавия на кирилица, латиница, както и сайтове от Интернет.

В увода се обосновава актуалността и значимостта на темата.

Глава първа е базова и е озаглавена: „Обща характеристика и система на престъпленията против правосъдието“. Отделни параграфи са посветени: на същността и значението на правосъдието; на особеностите и състоянието в структурата на отделните състави; на историческия преглед на тези престъпления; на обекта, обективната страна, субекта и субективната страна като цяло и на мотива в частност. Изложението в следващите два параграфа се отнася: до предвидените наказания за престъпленията против правосъдието и до връзката на тези престъпления с основните принципи на наказателния процес. В последния параграф на глава първа е представена системата на престъпленията против правосъдието, съгласно която те се подразделят на две основни групи – на общи /недлъжностни/ и на длъжностни. Въз основа на това деление се обособява и съдържанието на всяка от следващите глави.

Глава втора е най-голяма по обхват и носи названието: „Общи /недлъжностни/ престъпления против правосъдието“. Големият брой на видовете престъпления от тази група е дал основание на автора да разположи изложението в 16 параграфа. Така самостоятелно са разгледани съставите на престъпленията: набедяване; престъпно склоняване на длъжностно лице; лъжесвидетелствуване; даване на неверен превод или невярно тълкуване; лъжесвидетелствуване в писмена декларация; даване на невярно заключение от вещо лице; отпадане на наказуемостта и наказателната отговорност; подбуждане към лъжесвидетелствуване и сродните му престъпления; заблуждение на орган на съдебната власт; лично укривателство; осуетяване изпълнението на съдебно решение или заповед за защита от домашно насилие; унищожаване, повреждане, укриване или отчуждаване на присъдена вещ; нарушаване на забрана за

посещаване на спортни мероприятия; неизпълнение на присъдено парично задължение, въпреки наличието на финансови средства; бягство на затворник; сговор за групово бягство на затворници.

Последната глава трета е със заглавие: „Длъжностни престъпления против правосъдието“. Тя е значително по-кратка, поради наличието само на 4 такива престъпления, като анализът на всяко от тях е направен в отделен параграф. Става дума за: осуетяване на наказателното преследване; принудително изтръгване на признание, показание, заключение или информация /т.нар. изтезание/; забавяне привеждането в изпълнение на влязла в сила присъда; самоволно освобождаване или пускане на затворник да избяга.

Накрая, **в заключението** са обобщени постигнатите научни резултати и са предложени де леге ференда изменения и допълнения в нормативната уредба на престъпленията против правосъдието – гл. VIII, Раздел III от Особената част на Наказателния кодекс /НК/.

3. Приноси и приносни моменти в дисертационния труд.

Към необходимите материали за законосъобразна публична защита, от докторанта е представена справка за по-съществените приноси в дисертационния труд. Като цяло тази справка може да се подкрепи. Специално бих подкрепил извършения анализ на съставите на престъпленията против правосъдието; връзката на тези престъпления с основните начала на наказателния процес и ролята им на наказателноправна гаранция за тяхното пълноценно проявление и реализация; някои от предложенията де леге ференда;

Бих добавил също, че темата е важна и актуална, разработена е след задълбочено проучване на теорията и съдебната практика, езикът е ясен и точен, работата се чете леко. Самият дисертационен труд безспорно ще бъде полезен не само за работата на правосъдните и правозащитните органи, но и при обучението на студенти, практикуващи юристи, като може да представлява интерес и за всеки обикновен читател, който се интересува от материята на престъпленията против правосъдието.

4. Критични бележки и препоръки.

Както към всяко научно съчинение, така и към настоящия дисертационен труд, могат да се отправят някои бележки и препоръки, за неговото усъвършенстване, с оглед бъдещо отпечатване. В този смисъл първата препоръка е след съобразяване с бележките на журито и след ново, подходящо редактиране от докторанта, трудът да бъде издаден като монография.

Преди всичко бих желал да направя някои **бележки от общ характер**. Първо, предлагам на докторанта да помисли върху промяна на заглавието на темата, защото сегашното не е формулирано удачно. Сега то не представя темата като наказателноправна, а чрез неговата криминологична насоченост не става ясно, че в труда се прави тълкуване и анализ на норми от НК на РБ, в които се съдържат очертани отделните видове престъпления против правосъдието.

Второ, може да се помисли относно структурата на труда и наличието на прекалено много параграфи. Например глава I, която е от около 65 страници съдържа 11 параграфа, при което § 1 е само 2стр., а § 2 – 3 стр. Отделен е въпросът, че в тях има криминологично съдържание и общоизвестни положения.

Трето, като методологична бележка ще посоча случаите, когато в изложението се прави съпоставка на разглеждания вид престъпление с друго против правосъдието, чийто анализ предстои да се направи по-нататък в работата, вместо тази съпоставка да се направи при анализа на второто престъпление, когато читателят ще е запознат и с двете и ще възприеме съпоставката като ясна и логична.

И накрая, в труда има известни повторения, отклонения и много излишна информация, т.е. биха могли да се направят някои съкращения, чрез които изложението да се направи по-стегнато и по-предметно. Тук ще добавя още и относително малкият брой теоретични източници, използвани при разработването на темата, които трябва количествено и качествено да се увеличат.

Що се отнася до **по-конкретните бележки**, тук ще посоча само някои от тях. Прави впечатление използването в изложението на термини и съчетания, които са неудачни или неверни – например „обективен и

субективен състав“, „ правна квалификация на съставите“, „институт на подбудителството /помагачеството/“ ; на с. 13, абз.1 и на с. 33 непрецизно се изразява обекта, чрез посочване на неговото „засягане“, което предстои с деянието и др.

Някои от предложенията де леге ференда са неубедителни или спорни. Например, неудачно е предложението за ново заглавие, което да замени традиционното заглавие на раздел III относно тези престъпления, защото освен че предложеното е по-дълго, с него нищо ново и нищо съществено не се казва. Не мисля, че е удачно и предложението за нов елемент в чл.292 НК, който да включва и близките и роднините, защото по този повод НПК дава подходящи решения. Предвид възможностите за тълкуване от ВКС, може да се помисли дали си заслужава да се предлага в чл. 93 НК да се дефинира понятието „технически запис“. Бих помолил също докторанта да преосмисли отново предложението си за редакционна промяна в изпълнителното деяние на чл. 290, ал. 1 НК. Става дума за конкретизираното бездействие „затаи истина“, което е традиционно възприето в закона /и при други видове престъпления/ и не повдига съмнения при неговото тълкуване, за да се налага възприемането на друга редакция.

5. Заключение.

Направените по-горе бележки ни най-малко не омаловажават академичните постижения на докторанта в подробното и задълбочено разработване на темата относно престъпленията против правосъдието. Дисертационният труд отговаря напълно и формално и по същество на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и в съответствие с техните предписания му поставям **положителна оценка**. Това означава също, че като член на научното жури гласувам също положително, **на кандидата Наталия Георгиева Иванова да се даде образователната и научна степен „ДОКТОР“ по наказателно право.**

23.09.2015г.

С уважение:

Гр. София

/проф. д-р Румен Владимиров/

